

תולדות הצילום הישראלי והפלסטיני מסוף שנות הארבעים של המאה העשרים ועד היום

0821-6701-01

שיעור בחירה תשע"ה, 2 ש"ס

ד"ר רונה סלע

הקורס עוסק בתולדות הצילום המקומי הישראלי והפלסטיני מסוף שנות הארבעים של המאה העשרים ועד היום. הקורס מתחיל בסוף שנות הארבעים, עם הקמתה של מדינת ישראל והתרחשותה במקביל של הנכבה הפלסטינית. הקורס יבחן כיצד סייע הצילום בהבניית התודעה לגבי שני אירועים משמעותיים אלה ואת האופן בו הם התעצבו בתודעה לאורך שנים: כאשר לצד המאמץ הגדול שהושקע בכינון תודעה וזהות לאומית-ישראלית(למשל באמצעות אלבומי צילום ואלבומי ניצחון בשנות החמישים והשישים), נמחקה ונשלטה הזהות האחרת-הפלסטינית באמצעות מנגנונים מורכבים. הקורס אף יבחן את האופן בו סייע הצילום בהבניית הלאומיות הפלסטינית, ואת האופן בו נעשה שימוש בצילום בשימוש של ארגונים לזכויות אדם, אקטיביסטים וארגוני החברה האזרחית.

החלק השני של הקורס יעסוק בצילום בשדה האמנות – במגמות המודרניסטיות ששלטו עד שלהי שנות השבעים; באופן בו הצילום הישראלי החדש הפך לחלק משיח האמנות בהשפעת אמנות הפופ, הצילום המושגי והצילום הפוסטמודרני ובהשפעת תיאוריות חברתיות, כלכליות, אידיאולוגיות ומגדריות; ובצילום הפלסטיני העכשווי שהתבסס בשדה האמנות בשנות האלפיים.

The History of Israeli and Palestinian Photography, from the Late Forties of the Twentieth Century to the Present

The course deals with the history of local photography, Israeli and Palestinian, from the late forties of the twentieth century to the present. It starts in the late 1940's with the establishment of Israeli state and the parallel occurrence of the Nakba. The course examines how photography assisted in structuring consciousness regarding these two significant events and perceptions that developed over the years: how along with the great effort invested in establishing a national-Israeli consciousness and identity (for example, photography and victory albums in the 1950s and 1960s), the identity of the other - the Palestinian - was wiped out and controlled by complex mechanisms. The course will also examine photography's role in the construction of Palestinian nationalism and the way photography is used by human rights organizations, activists and civil society organizations.

The second part of the course deals with photography in the arts - modernist trends that dominated until the late 1970s; the new Israeli photography that became part of the discourse on art influenced

by pop art, conceptual photography and postmodern photography, and by social, economic, ideological and gender theories; and contemporary Palestinian photography, which became established in the art world in 2000.

כתובת אימייל: ronase@netvision.net.il
שעות קבלה: על פי תיאום מראש דרך דואר אלקטרוני

דרישות
בחינה מסכמת
נוכחות חובה

שקלול הציון הסופי
100% - ציון המבחן

פירוט השיעורים:

1. נכבה וקוממיות

הנכבה ומלחמת 1948 בצילום ובארכיונים היהודים/ישראלים, הפלסטינים ובתצלומי אונרא ומוסדות רווחה בינלאומיים
סלע, רונה, **צילום בפלסטין/ארץ-ישראל בשנות השלושים והארבעים**, מוזיאון הרצליה לאמנות, הוצאת הקיבוץ המאוחד, קו אדום, 2000.
אזולאי, אריאלה, **אלימות מכוננת 1947-1950**, גנאלוגיה חזותית של משטר והפיכת האסון ל'אסון מנקדות מבטם', רסלינג, 2009.

2. נכבה וקוממיות- המשך

על ביזת הארכיונים הפלסטינים ועל הייצוג של ההתיישבות היהודית בכפרים הפלסטינים.
סלע, רונה, **לעיון הציבור - תצלומי פלסטינים בארכיונים צבאיים בישראל**, מנשר לאמנות, 2009

סלע, רונה, "על האפשרות לחלץ ולמסד ארכיונים אלטרנטיביים במדינות קולוניאליות ובאזורי קונפליקט", **ריאליטי טראומה וההיגיון הפנימי של הצילום**, חיים דעואל לוסקי (עורך), 2012, מכון שפילמן לצילום

Sela, Rona, 2013. "The Absent-Present Palestinian Villages",

History of Photography, Vol. 33, No. 1., 2009

3. אלבומי צילום- משירת האגם הגוועלאלים מכוונת

סלע, רונה, **שישה ימים ועוד ארבעים שנה**, מוזיאון פתח-תקוה לאמנות, 2007

אזולאי, אריאלה, **אלימות מכוונת 1947-1950**, גנאלוגיה חזותית של משטר והפיכת האסון ל"אסון מנקדות מבטם", רסלינג, 2009

4. כיצד מצטלם הסבל?

האינתיפאדה הראשונה והשנייה בראי הצילום הישראלי והפלסטיני

Sontag, Susan, **Reading the Pain of Others**, Farrar, Straus and Girox, 2003.

ויגודר, מאיר, "מאולף או מטורף: 'צילום הלם' באינתיפאדת אל-אקצה", **סטודיו 124**, 2001.

ויגודר, מאיר, "הצופה המהורהר והמבט האקרובטי בצילומי חדרי המתים בעזה", **המדרשה**, 2010

5. התייעוד בארגונים לזכויות אדם ובמוסדות אלטרנטיביים

גינזבורג, רותי, "חמוש במסכה: מבט השוואתי על צילומים של ארגון 'בצלם' ופסלים של ארז ישראלי", צילום והזירה הפוליטית, היחידה להיסטוריה ותיאוריה, בצלאל, גיליון מספר 11, ינואר 2009.

לואיז בית-לחם, "אמנות אזרחיות; משטרי ראות: על נראותו של הגוף בוועדת האמת והפיוס של דרום אפריקה". **ריאליטי טראומה וההיגיון הפנימי של הצילום**, חיים דעואל לוסקי (עורך), 2012

6. הצילום המושגי -שנות השבעים בצילום הישראלי

סלע, רונה. "כשערכים הופכים לצורות - כשצורות הופכות לערכים", **90-70-90**. מוזיאון תל אביב לאמנות, 1994

גינתון, אלן, **העיניים של המדינה**, אמנות חזותית במדינה ללא גבולות, מוזיאון תל אביב לאמנות, תל-

אביב, 1998

7. מודרניזם בצילום הישראלי ובמרחב המוזיאלי

בר אור גליה, "הצילום בישראל", **הביינאלה הישראלית לצילום**, עורך: אבי גנור, עם עובד, 1986

סלע, רוני, "מאה שנות בדידות", סטודיו, מאי 2001

גנור, אבי, "Reality Trauma - מבט מאוחר על צילום עד סוף שנות השבעים", **צילום והזירה הפוליטית**, היחידה להיסטוריה ותיאוריה, **בצלאל**, גיליון מספר 11, ינואר 2009

8. צילום ישראלי ופוסטמודרניזם

סלע, רוני. "כשערכים הופכים לצורות - כשצורות הופכות לערכים", **90-70-90**. מוזיאון תל אביב לאמנות, 1994

סולומון-גודו, אביגיל, "לחיות עם סתירות - פרקטיקות ביקורתיות בעידן של אסתטיקת היצע", **90-**

70-90, מוזיאון תל אביב לאמנות, 1994

המאמר ראה אור לראשונה ב-

The Critical Image: Essays on Contemporary Photography, Carol Squiers

(ed.), Bay Press, 1990

Christopher Phillips, "The Judgment Seat of Photography," in: Annette Michelson, Rosalind Kraus, Douglas Crimp, Joan Copjec, eds. **October, The First Decade, 1976-1986**, MIT Press, Massachusetts 1987

9. צילום מקומי ומגדר

סלע, רוני, "צלמות במרחב הפרטי/צלמות במרחב הציבורי", **חמישים שנות אמנות נשים בארץ ישראל – 1920-1970**, עורכת: ד"ר רות מרקוס, הקיבוץ המאוחד, סידרת מגדרים, 2008

גינתון, אלן, הנוכחות הנשית: אמנות ישראליות בשנות השבעים והשמונים, מוזיאון תל-אביב 1994

גילעת, יעל, "איפה הייתן ומה עשיתן?":
השיחה המגדירה באמנות בשנות הששים ומקומו בביקורת האמנות בעיתון הארץ", **ישראל 10**, 2006

בן צבי, טל, **דיוקן עצמי אמנות נשים פלסטינית**, אנדלוס, 2001

10. צילום פלסטיני עכשווי

בן צבי, טל, **ביוגרפיות, 6 תערוכות יחיד בגלריה הגר לאמנות**, הוצאת עמותת הגר, 2006.

בן צבי, טל, פרח, חנא (עורכים), **גברים בשמש**, מוזיאון הרצליה לאמנות עכשווית, 2009

סלע, רונה, **תסיסה – דיור, שפה, היסטוריה- דור חדש בערים היהודיות-ערביות**, מוזיאון גוטמן
לאמנות, 2013

11. צילום ישראלי עכשווי- סקירה: היבטים ומגמות

12. צילום פלסטיני וישראלי, החברה האזרחית ואקטיביזם

סלע, רונה, **תסיסה – דיור, שפה, היסטוריה- דור חדש בערים היהודיות-ערביות**. מוזיאון גוטמן
לאמנות, 2013

מנוחין, ישי, **אקטיביזם ושינוי חברתי**, ספרי נובמבר, 2010